

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1638

av **Mattias Jonsson (S)**

Skydd mot tredje man vid misstänkt vapenbrott

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga åtgärder för att skydda tredje man vid vapenbrott i väntan på gärningsmannens rättegång och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det dödliga våldets omfattning minskar i samhället. Samtidigt står en liten grupp människor för en allt högre intensitet av våldsbrott, i takt med att den organiserade brottsligheten blivit mer teknologiskt och organisatoriskt sofistikerad. Grov organiserad brottslighet har funnits länge i Sverige och gängkrig är ett gammalt fenomen.

Dessvärre har tillgången på handeldvapen ökat¹ och med detta även skjutningarna på publika platser oavsett tidpunkt på dygnet. Vi har god kunskap om den organiserade brottslighetens orsaker² och hur man effektivt förebygger dess uppkomst.³ För att stoppa redan pågående gängkonflikter behöver emellertid redan existerande verktyg utvecklas.

Handeldvapen har ett syfte och det är för att hota eller verka mot annan och det är så de används i kriminella kretsar. Strängare straff har generellt liten brottsförebyggande effekt då den avskräckande effekten på potentiella gärningsmän är otillräcklig.⁴ Den brottsförebyggande aspekten är emellertid inte den att beakta vid straffets utformning. Dagens straffskala medför en betydande säkerhetsrisker för tredje man.

Detta kan ske genom att höja minimistraffet till två år för grovt vapenbrott. Resultatet skulle bli att motiverade gärningsmän skulle bli frihetsberövade tills

¹ Brå Rapport 2015:24, Det dödliga våldet i Sverige 1990–2014.

² Rostami (2013) Tusen fiender, en studie om de svenska gatugängen och dess ledare.

³ Nilsson & Wadeskog (2008) Bättre att stämma i bäcken än i ån.

⁴ Brå Rapport: 2014:6, Skärpta straff för allvarliga våldsbrott 5 Vapenlagen:
<https://lagen.nu/1996:67#K9P1S1>

rättegång. Då lägsta straffet för grovt vapenbrott är ett år utlöser det inte obligatorisk häktning t.o.m. rättegång. Obligatorisk häktning sker först vid brott med lägsta straff på två år.⁵ Med bakgrund av ovan släpps i regel motiverade gärningsmän som är misstänkta för grovt vapenbrott fria i väntan på rättegång vilket medför att grovt kriminella med påvisat våldskapital kan verka i pågående gängkonflikter i väntan på rättegång. En straffhöjning tillika möjliggörandet obligatorisk häktning för grovt vapenbrott skulle ge polisen och andra rättsvårdande myndigheter ett effektivare verktyg mot grov organiserad brottslighet. En sådan ordning kan även stärka polisens förutsättningar att effektivt decimera kriminella nätverk och deras våldskapital genom att isolera den misstänkte från sitt kriminella nätverk.

Mattias Jonsson (S)

⁵ Rättegångsbalken: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svenskforfattningssamling/rattegangsbalk-1942740_sfs-1942-740#K24